

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Україна на шляху євроінтеграції

Шифр та назва спеціальності

054 – Соціологічні науки

Інститут

Навчально-науковий інститут соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Соціологічне забезпечення економічної діяльності

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Магістр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), вибіркова

Семестр

2

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Прізвище Ім'я По батькові

yurii.kalahin@khpi.edu.ua

Доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри соціології і публічного управління. Досвід роботи – 25 років.

Автор 77 наукових та науково-методичних праць.

Лектор з дисциплін: «Соціологія кар'єри», «Соціологія культури та гендеру», «Соціологічний супровід економічної діяльності»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](http://web.kpi.kharkov.ua/sp/uk/)

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/uk/>

Сутула Оксана Анатоліївна

Oksana.Sutula@khpi.edu.ua

Старша викладачка кафедри соціології і публічного управління

Авторка понад 30 наукових і навчально-методичних публікацій. Курси: «Соціологія політики», «Соціологія релігії», «Соціальна робота», «Соціологія електоральної поведінки», «Політологія»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad/)

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad/>

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна "Україна на шляху євроінтеграції" розглядає ключові аспекти взаємодії України з Європейським Союзом. Аналізуються політичні, економічні та правові виклики та досягнення, сприяючи розумінню процесів інтеграції та їх впливу на розвиток країни.

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни - вивчення та розуміння стратегічних аспектів євроінтеграції України. Студенти аналізують вплив інтеграції на політику, економіку та правову систему, розвиваючи уявлення про перспективи країни в контексті європейського співтовариства.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.

СК08. Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями.

Результати навчання

ПРО2. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.

ПРО6. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредита ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Соціологічний супровід економічної діяльності", "Інтернет-дослідження економічної діяльності", "Теоретична соціологія XXI століття".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проектний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій в соціології. Навчальні матеріали доступні студентам через корпоративну платформу.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Євроінтеграція України: історія та сучасний стан.

Історичні кроки до Європи. «Угода про асоціацію»: аналіз положень та наслідків угоди.

Геополітичний контекст: вплив геополітичних чинників на євроінтеграцію. Сучасні виклики: розгляд поточних викликів та їх вплив на процес інтеграції.

Тема 2. Суспільна підтримка євроінтеграції в Україні.

Динаміка громадської підтримки євроінтеграції. Зміни в громадській думці про євроінтеграцію.

Регіональні відмінності у ставленні до євроінтеграції. Гендерні аспекти громадської підтримки євроінтеграції. Молодь та громадська думка. Соціально-економічна підтримка українського суспільства під час російсько-української війни.

Тема 3. Економічні перспективи та виклики у контексті євроінтеграції.

Зміни в економіці України під впливом євроінтеграції. Інвестиційний потенціал та можливості розвитку економіки через євроінтеграцію. Торгівельні відносини з ЄС. Вплив реформ на підприємництво та конкурентоспроможність під час євроінтеграції. Енергетична безпека в умовах євроінтеграції: перспективи та відповідальність.

Тема 4. Політичні реформи в Україні: аспекти євроінтеграції.

Децентралізація влади. Роль реформ у розподілі політичної влади. Антикорупційні заходи: створення та ефективність антикорупційних інституцій. Судова реформа: незалежність та ефективність судової системи. Політична прозорість: заходи для забезпечення відкритості та прозорості. Легітимізація влади: заходи для збільшення легітимності влади в очах громадян.

Тема 5. Громадянське суспільство та його роль у процесі євроінтеграції.

Роль громадянського суспільства у євроінтеграції. Взаємодія громадянського суспільства та влади на шляху до Європи. Ефективність громадської підтримки євроінтеграційних зусиль. Виклики та досягнення громадянського суспільства в євроінтеграції. Громадянське суспільство та міжнародна співпраця у євроінтеграції. Громадянське суспільство України під час російсько-української війни.

Тема 6. Соціальна трансформація: євроінтеграція та якість життя.

Соціальна нерівність: вплив євроінтеграції на розподіл соціальних ресурсів. Соціально-економічна стратифікація українського суспільства під час російсько-української війни. Зайнятість та ринок праці: шляхи покращення ринку праці через євроінтеграцію. Соціальна захищеність: заходи для підвищення соціальної захищеності населення. Освіта та культура: розвиток освіти та культурних ініціатив у контексті євроінтеграції. Медична допомога: поліпшення системи медичної допомоги та доступу до неї.

Тема 7. Європейські цінності та їх віддзеркалення в українському суспільстві.

Європейські цінності як основа правової системи України: досягнення та виклики. Гендерна рівність у віддзеркаленні європейських цінностей в українському суспільстві. Свобода слова та медіа: порівняння європейських стандартів із реальністю в Україні. Толерантність та багатомовність: європейські цінності та їх втілення в українській культурі. Європейські цінності та система освіти: вплив на формування громадянської свідомості. Екологічна свідомість як частина європейських цінностей: реалії в Україні.

Тема 8. Безпекі виклики та співпраця України з Європейським Союзом.

Безпека: Україна та ЄС спільно проти загроз. Безпекі виклики на шляху до Європи. Боротьба з тероризмом: об'єднані зусилля. Економічна безпека в партнерстві з ЄС. Кіберзахист: Україна та Європа разом. Міграційна політика: виклики та можливості. Основні виміри національної безпеки України. Російсько-українська війна: хронологія подій.

Теми практичних занять

Тема 1. Євроінтеграція України: історія та сучасний стан.

Історичні кроки до Європи. «Угода про асоціацію»: аналіз положень та наслідків угоди. Геополітичний контекст: вплив геополітичних чинників на євроінтеграцію. Сучасні виклики: розгляд поточних викликів та їх вплив на процес інтеграції.

Тема 2. Суспільна підтримка євроінтеграції в Україні.

Динаміка громадської підтримки євроінтеграції. Зміни в громадській думці про євроінтеграцію. Регіональні відмінності у ставленні до євроінтеграції. Гендерні аспекти громадської підтримки євроінтеграції. Молодь та громадська думка.

Тема 3. Економічні перспективи та виклики у контексті євроінтеграції.

Зміни в економіці України під впливом євроінтеграції. Інвестиційний потенціал та можливості розвитку економіки через євроінтеграцію. Торгівельні відносини з ЄС. Вплив реформ на підприємництво та конкурентоспроможність під час євроінтеграції.

Енергетична безпека в умовах євроінтеграції: перспективи та відповідальність.

Тема 4. Політичні реформи в Україні: аспекти євроінтеграції.

Децентралізація влади. Роль реформ у розподілі політичної влади. Антикорупційні заходи: створення та ефективність антикорупційних інституцій. Судова реформа: незалежність та ефективність судової системи. Політична прозорість: заходи для забезпечення відкритості та прозорості. Легітимізація влади: заходи для збільшення легітимності влади в очах громадян.

Тема 5. Громадянське суспільство та його роль у процесі євроінтеграції.

Роль громадянського суспільства у євроінтеграції. Взаємодія громадянського суспільства та влади на шляху до Європи. Ефективність громадської підтримки євроінтеграційних зусиль. Виклики та досягнення громадянського суспільства в євроінтеграції. Громадянське суспільство та міжнародна співпраця у євроінтеграції. Громадянське суспільство України під час російсько-української війни.

Тема 6. Соціальна трансформація: євроінтеграція та якість життя.

Соціальна нерівність: вплив євроінтеграції на розподіл соціальних ресурсів. Зайнятість та ринок праці: шляхи покращення ринку праці через євроінтеграцію. Соціально-економічна стратифікація українського суспільства під час російсько-української війни. Соціальна захищеність: заходи для підвищення соціальної захищеності населення. Освіта та культура: розвиток освіти та культурних ініціатив у контексті євроінтеграції. Медична допомога: поліпшення системи медичної допомоги та доступу до неї.

Тема 7. Європейські цінності та їх віддзеркалення в українському суспільстві.

Європейські цінності як основа правової системи України: досягнення та виклики. Гендерна рівність у віддзеркаленні європейських цінностей в українському суспільстві. Свобода слова та медіа: порівняння європейських стандартів із реальністю в Україні. Толерантність та багатомовність: європейські цінності та їх втілення в українській культурі. Європейські цінності та система освіти: вплив на формування громадянської свідомості. Екологічна свідомість як частина європейських цінностей: реалії в Україні.

Тема 8. Безпекові виклики та співпраця України з Європейським Союзом.

Безпека: Україна та ЄС спільно проти загроз. Безпекові виклики на шляху до Європи. Боротьба з тероризмом: об'єднані зусилля. Економічна безпека в партнерстві з ЄС. Кіберзахист: Україна та Європа разом. Міграційна політика: виклики та можливості. Соціальні, економічні, політичні, духовні трансформації українців під час російсько-української війни..

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Студентам рекомендується самостійне опрацювання лекційного матеріалу, вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях, виконання індивідуальних занять: підготовку і захист презентацій за темами рефератів, опрацювання першоджерел, написання курсової роботи.

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу..

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Євроінтеграційний портал. URL: <https://eu-ua.kmi.gov.ua/>
2. Хронологія відносин Україна – ЄС / Офіційний сайт Міністерства економіки України . URL: <http://www.me.kmi.gov.ua;>
3. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу, затверджена Указом Президента України № 615/98 від 11 червня 1998 р. // Офіційний вісник України. – 1998. - № 24 (02.07.1998 р.). – Ст. 870;
4. Галузеві соціології в умовах глобальних змін і суспільних трансформацій / уряд. А. О. Петренко-Лисак, В. В. Чепак. Київ : Каравела, 2017. 307 с.
5. Європейський простір: портал про європейського громадянського суспільства України URL: <http://eu.prostir.ua>.
6. Інтернет-гловарій термінів ЄС. URL: <http://www.euabc.com>.
7. Грушевський М. Початки громадянства: генетична соціологія. Київ: Наукова думка, 1997. 234 с.
8. Руценко І. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. Київ. 2020. 436 с.
9. Світова гібридна війна: український фронт : кол. моногр. / Нац. ін-т стратег. дослідж. ; за заг. ред. В. П. Горбулін. – Київ : НІСД, 2017. – 494 с.
10. Матюшенко І.Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навчальний посібник. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 504 с.

Додаткова література:

1. Постанова Верховної Ради України Про деякі заходи щодо виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2483-20#Text>
2. Україна здобула статус кандидата на вступ до ЄС – він не впав з неба, тож пишаймося цим – звернення Президента Володимира Зеленського. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/21981.html>
3. «Про основні напрями зовнішньої політики України»: Постанова Верховної Ради України від 2 липня 1993 р. № 3360-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - № 37. - Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3360-12#Text>
4. Аналітичні та статистичні матеріали офіційного сайту Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu>.
5. Комітет з питань інтеграції України до ЄС Верховної Ради України. URL: <https://comeuroint.rada.gov.ua/news>

6. Програма інтеграції України до Європейського Союзу, схвалена Указом Президента України № 1072/2000 від 14 вересня 2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000. - № 39 (13.10.2000 р.). – Ст. 1648;
7. «Рамкова угода між урядом України і Комісією Європейських Співтовариств» від 27 листопада 2006 р. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>
8. «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу»: Закон України 12 від 18 березня 2004 р. № 1629-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - №29. – Ст. 367
9. Горюнова Є. О. Євроінтеграція : навч. посіб. / Є. О. Горюнова. – Київ : Академвидав, 2013. – 224 с. – (Серія «Альма-матер»)
10. Fiorina M. Retrospective voting in American National Elections // American Journal of Political Science. Vol 22. No 2. – pp. 426–443.
11. Lewis-Beck M. S., Rice T. W. Forecasting Elections. Washington : Congressional quarterly press, 1992. – 164 р.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (30%), поточного оцінювання (70%): 3 тестові роботи (по 10%), індивідуальні завдання (10%), контрольна робота (10%), презентації (20 %).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

28.06.24

Завідувач кафедри

Володимир МОРОЗ

Дата погодження, підпис

27.08.2024

Гарант ОП

Надія ШАНІДЗЕ

